

NÁVRH HABILITAČNEJ KOMISIE

v habilitačnom konaní JUDr. Štefana Zemana, PhD. v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Trestné právo na Trnavskej univerzite v Trnave, Právnickej fakulte

(podľa predpisu č. 10/2025 Zásady habilitačného konania a inauguračného konania
na Trnavskej univerzite v Trnave)

Uchádzač: **JUDr. Štefan Zeman, PhD.**

Odbor habilitačného konania a inauguračného konania: **Trestné právo**

Názov habilitačnej prednášky: **Sexuálne zneužívanie detí ako aktuálny sociálno-patologický a trestnoprávny problém**

Názov habilitačnej práce: **Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu**

Habilitačná komisia:

Predseda:

prof. JUDr. Ivan Šimovček, CSc., TU Trnava, Právnická fakulta

Členovia:

prof. JUDr. Sergej Romža, PhD., UPJŠ Košice, Právnická fakulta

prof. JUDr. Peter Polák, PhD., PEVŠ Bratislava, Fakulta práva

Oponenti habilitačnej práce:

prof. JUDr. Ing. Adrián Jalč, PhD., TU Trnava, Právnická fakulta

prof. JUDr. Jozef Čentěš, DrSc., UK Bratislava, Právnická fakulta

prof. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD., UMB Banská Bystrica, Právnická fakulta

Odborné posúdenie úrovne prednesenej habilitačnej prednášky uchádzača:

JUDr. Štefan Zeman, PhD. v úvode habilitačnej prednášky **predstavil stručný prehľad jeho pôsobenia v odbore**. JUDr. Zeman po ukončení magisterského štúdia v odbore právo absolvoval doktorandské štúdium v študijnom programe Trestné právo. Po ukončení štúdia sa stal členom Katedry trestného práva a kriminológie TU, PF na ktorej pôsobí dodnes. Vo svojej vedeckej činnosti osobitne zameriava na trestné právo hmotné a kriminológiu. Dlhodobu sa venuje taktiež problematike restoratívnej justície s osobitným akcentom na alternatívne tresty, venuje problematike poškodzovania finančných záujmov Európskej únie. Počas pôsobenia na fakulte publikoval široké spektrum publikačných výstupov a zaznamenal citačné ohlasy uverejnené v domácich i zahraničných publikáciách. Vo svojich vedeckých výstupoch skúma danú problematiku a tiež poukazuje na nedostatky právnej úpravy s pravidelným formulovaním návrhov *de lege ferenda*.

Následne sa JUDr. Zeman, PhD. vo svojej habilitačnej prednáške na tému **„Sexuálne zneužívanie detí ako aktuálny sociálno-patologický a trestnoprávny problém“** venoval mimoriadne aktuálnej a citlivej problematike, ktorú priblížil tak z kriminologického, ako aj trestnoprávneho hľadiska.

V prvej časti svojej prednášky poukázal na enormný výskyt sexuálneho zneužívania detí v celosvetovom aj európskom meradle, vychádzajúc z výskumov EÚ a Rady Európy, podľa ktorých sa stane obeťou nejakej formy sexuálneho násillia len v Európe až pätina detí, pričom v 70-85% prípadov je páchatelom niekto, koho dieťa pozná a komu dôveruje. Nesmierne tragicky pritom podľa habilitanta pôsobia odhady expertov, podľa ktorých až 90% všetkých prípadov sexuálneho zneužívania detí zostane utajených. O mimoriadnej aktuálnosti uvedenej problematiky svedčia aj posledné výskumy doc. Karkoškovej o výskyte sexuálneho zneužívania v Slovenskej republike, podľa ktorých zažilo penetratívne formy zneužitia takmer 6% dievčat a vyše 1% chlapcov, kým ostatné dotykové formy zažilo až niečo vyše 30% dievčat a takmer 12% chlapcov. Výskumy zároveň potvrdili, že obeťou nedotkových foriem sexuálneho zneužitia sa stalo dokonca až takmer 60% detí u nás. V obetiach pritom ich zneužívanie zanecháva nesmierne hlbokú, spravidla až celoživotnú traumu. Uchádzač v tejto súvislosti poukázal aj na to, že sexuálne zneužívanie detí sa väčšinou nestane len tak, ale deje sa dlhodobo. To má za následok, že obeť pri ňom prežívajú dlhodobý extrémny stres, ktorý neraz vedie až k „psychickej smrti individuality“ dieťaťa, u ktorého spravidla dochádza k zásadným zmenám osobnosti, ktoré v nemalej miere sťažujú plynulú integráciu dieťaťa do normálneho života. Obete sexuálneho zneužívania veľmi často trpia úzkostnými a disociatívnymi poruchami, depresiami, majú pocit prázdnoty, nedôvery, beznádeje, pociťujú nenávisť a odpor nielen voči páchatelovi, ale aj svojmu okoliu a neraz aj voči sebe samým, čo potom vedie dokonca až k štatisticky nezanedbateľným samovražedným konaniam. Čoraz častejšie sa v klinickej praxi objavujú u obetí zneužívania aj poruchy príjmu potravy, rôzne formy závislostí, sexuálne poruchy a disfunkcie, atď. Pre väčšinu detských obetí je ich sexuálne zneužitie jednoducho až priveľmi silná trauma a hraničná psychická záťaž. Sexuálne zneužívanie detí preto podľa habilitanta patrí medzi kritické sociálno-patologické javy súčasnej spoločnosti a vyžaduje si multidisciplinárny vedecký záujem.

V rámci kriminologickej analýzy venoval uchádzač taktiež zvýšenú pozornosť aj páchatelom predmetnej kriminality a ich deviantnému cyklu, pričom sa nevyhol ani výkladu o ženských páchatelkách sexuálneho zneužívania a ich forenzným špecifikám. V tejto súvislosti dospel k záveru, že hoci muži tvoria 85-90% všetkých páchatelov sexuálneho zneužívania detí, pokiaľ ide o formy sexuálneho zneužívania, intenzitu, telesné, psychické donucovanie a emocionálne manipulovanie, v odbornej verejnosti je zhoda, že medzi páchatelkami a mužmi-páchatelmi sexuálneho zneužívania detí prakticky nie sú podstatné rozdiely. Aj ženy-páchatelky pochádzajú z rôznych vrstiev a majú najrôznejšie vzdelanie. Niektoré zneužívajú už veľmi malé deti, bez ohľadu na pohlavie týchto detí. Iné začínajú so zneužívaním až keď sú deti staršie. Rovnako ako muži, aj ženské páchatelky sexuálneho zneužívania vyhľadávajú svoje obeť vedome, rovnako sa snažia získať si dôveru dieťaťa, vybudovať s dieťaťom určitý vzťah, držať ho v závislosti, využívať jeho priania a potreby a takto ho ovládať.

Kriminologický výklad napokon uchádzač zakončil fenomenológiou páchania a postihovania predmetnej kriminality v SR v období rokov 2015 až 2025, vrátane analýzy dynamiky tejto trestnej činnosti, štruktúry páchatelov aj obetí a pohľadom na vývoj objasnenosti registrovaných prípadov sexuálneho zneužívania u nás.

Druhá, trestnoprávna časť habilitačnej prednášky, bola potom zameraná na analýzu slovenskej právnej úpravy trestného činu sexuálneho zneužívania *de lege lata*, pričom snahou uchádzača bolo predovšetkým vyzdvihnúť jej nedostatky smerom do aplikačnej praxe. Na ich odstránenie uchádzač zároveň formuloval aj viaceré návrhy *de lege ferenda*, a to osobitne vo vzťahu k ustanoveniam § 201a, resp. § 201b Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktoré zákonodarca prijal v rámci transpozície smernice 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii.

Uchádzač napokon *pro futuro* načrtol aj možnosť odbornej diskusie o vytvorení novej, privilegovanej skutkovej podstaty, ktorá by postihovala mladistvých páchatel'ov, ktorí by mali sexuálny styk so zneužitou maloletou osobou na základe ich citového vzťahu alebo na základe súhlasu tejto osoby, pričom v tomto smere demonštroval aj viaceré možnosti inšpirácie zo zahraničia.

Prednes habilitačnej prednášky JUDr. Štefana Zemana, PhD. na tému „**Sexuálne zneužívanie detí ako aktuálny sociálno-patologický a trestnoprávny problém**“ možno hodnotiť ako odborne fundovaný a pedagogicky zvládnutý, s primeranou mierou zrozumiteľnosti a prehľadnosti pre poslucháča. S ohľadom na uvedené, habilitačná komisia i prítomní oponenti hodnotia pozitívne odbornú a formálnu stránku habilitačnej prednášky. Uchádzač svojim odborným výkladom preukázal náležitú pedagogickú spôsobilosť v študijnom odbore právo v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Trestné právo.

Zhodnotenie obhajoby habilitačnej práce:

V predloženej habilitačnej práci pod názvom „**Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu**“ sa autor JUDr. Štefan Zeman, PhD. zaoberal mimoriadne aktuálnou a spoločensky významnou témou. Stalking (nebezpečné prenasledovanie) predstavuje závažný fenomén súčasnosti, ktorý sa výraznejšie dostáva do popredia až v ostatných rokoch. Výskumy a odborná literatúra upozorňujú, že stalking zanecháva na obetiach závažné psychické a sociálne následky, preto je spracovaná problematika habilitačnej práce, ktorá má nielen trestnoprávny rozmer, ale aj širší spoločenský dopad, vysoko aktuálna.

Pri spracovaní habilitačnej práce autor vhodne využil najmä metódy analýzy, syntézy, indukcie, dedukcie. Aplikovanie zvolených metód nasvedčuje tomu, že habilitant vedecké metódy dostatočne ovláda. Formálna a jazyková stránka práce je na veľmi dobrej úrovni. Text je písaný kultivovaným akademickým štýlom, ktorý je zrozumiteľný aj pre čitateľa mimo úzkeho okruhu odbornej verejnosti. Štylisticky je práca konzistentná a pôsobí plynulo, jednotlivé odseky na seba nadväzujú s logickou kontinuitou. Habilitačná práca má primeraný rozsah a spĺňa všetky formálne náležitosti. Autor pracuje s bohatým spektrom relevantných zahraničných aj domácich vedeckých zdrojov, pričom uvádza relevantnú odbornú literatúru z prostredia USA, Austrálie, Nemecka, Českej republiky a Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o tzv. „Protokol o kontrole originality“ zo dňa 08. 10. 2025, ten je výstupom zo „Systému na odhaľovanie plagiátov pre potreby slovenských akademických a výskumných inštitúcií“ (ANTIPLAG, kontrola originality), ktorý beží nad Centrálnym registrom záverečných a kvalifikačných prác (CRZP). Autor má zhodu originality 18,82 %, najvyššiu čiastkovú originalitu 2,13 %, čo možno považovať za výborný výsledok kontroly originality odmietajúci akýkoľvek náznak plagiátorstva. Z uvedeného výsledku kontroly originality vyplýva, že habilitačná práca je originálna, vytvorená pri dodržaní pravidiel práce s informačnými zdrojmi, pričom nenarúša autorské práva iných autorov a nemá charakter plagiátorstva.

Habilitačná práca sa skladá zo siedmich kapitol a záveru. Práca je koncipovaná v dvoch hlavných častiach – kriminologickej a trestnoprávnej. V úvode práce autor vymedzuje samotný pojem stalking a objasňuje jeho znaky a formy. Nasledujúce kapitoly sa venujú kriminologickým aspektom: autor rozoberá typológiu páchatel'ov a obetí stalkingu, motivácie a rizikové faktory vedúce k tomuto správaniu, ako aj spoločenské podmienky, ktoré stalking uľahčujú. Ťažiskom habilitačnej práce je podrobná trestnoprávna analýza skutkovej podstaty

nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona. Autor popisuje historický vývoj tejto právnej úpravy, analyzuje zákonné znaky skutkovej podstaty, aké konania možno pod tento pojem zahrnúť, aký stupeň obťažovania či zastrašovania už naplňa trestný čin a pod. a venuje sa výkladu tohto trestného činu v rozhodovacej praxi.

V záverečnej časti autor prehľadne sumarizuje výsledky a závery práce. Habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. predstavuje doposiaľ najucelenejšie spracovanie problematiky stalkingu v slovenskom jazyku. Autor systematicky zhrnul doterajšie poznatky, pričom ich doplnil o vlastné zistenia a návrhy. V teoretickej rovine prispieva k spresneniu definícií a terminológie a navrhuje vhodné vymedzenia pojmov pre potreby trestného práva i kriminológie. Z kriminologického hľadiska práca obohacuje poznatky o profiloch páchatel'ov a obetí na Slovensku, čím môže poslúžiť študentom a odbornej verejnosti ako cenný zdroj. Z praktického hľadiska je prínosom najmä identifikovanie medzier a problémov aplikačnej praxe- Autor ponúka konkrétne návrhy, ako tieto problémy riešiť. Tieto odporúčania môžu nájsť uplatnenie pri legislatívnych úpravách do budúcnosti alebo v metodických pokynoch pre orgány činné v trestnom konaní.

Všetky tri predložené písomné oponentské posudky na habilitačnú prácu boli kladné a odporúčajúce a sú súčasťou habilitačného spisu.

Na záver prítomná habilitačná komisia a oponenti habilitačnej práce konštatovali, že predložená habilitačná práca JUDr. Štefana Zemana, PhD. na tému „**Vybrané kriminologické a trestnoprávne aspekty stalkingu**“, bola spracovaná ako po obsahovej, tak i po formálnej stránke na požadovanej vedeckej úrovni a prináša nové detailné poznatky a závery v danej oblasti. Autor habilitačnej práce preukázal schopnosť samostatnej vedeckej činnosti, závery formuluje vecne správne, primeraným vedeckým štýlom. Práca je uceleným pôvodným dielom a prínosným zdrojom informácií k diskusii a ďalšiemu vedeckému bádaniu.

V rámci obhajoby habilitačnej práce habilitant na pripomienky, námety a otázky oponentov reagoval pohotovo, kompetentne a so znalosťou veci. Prijateľným a vyčerpávacím spôsobom vysvetlil svoje názory a vecne reagoval na diskusiu.

Zápisnica o habilitačnej prednáške a obhajobe habilitačnej práce je súčasťou habilitačného spisu.

Zhodnotenie úrovne pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti uchádzača:

Dĺžka pedagogickej praxe JUDr. Štefana Zemana, PhD. v odbore trestné právo a v súvisiacom odbore (rozsah úväzku najmenej 50 % ustanoveného týždenného pracovného času) od získania vysokoškolského vzdelania tretieho stupňa (získanie „PhD.“ v roku 2016) predstavuje spolu viac ako päť rokov.

V súčasnosti pôsobí na Katedre trestného práva a kriminológie TU v Trnave, Právnickej fakulty vo funkcii odborného asistenta. Zabezpečuje výučbu povinného predmetu Trestné právo hmotné I. a Trestné právo hmotné II., ako aj povinne voliteľných predmetov Kánonické právo I., II. a Introduction to the Criminology v bakalárskom stupni štúdia. V magisterskom stupni štúdia zabezpečuje výučbu povinného predmetu Súborné prednášky z verejného práva a povinne voliteľného predmetu Kriminológia, ktorý zabezpečuje aj v doktorandskom stupni štúdia. Je prednášajúcim na Univerzite tretieho veku na Trnavskej univerzite. Podieľa sa na tvorbe vysokoškolských učebníc a učebných textov.

V rámci pedagogického pôsobenia sa podieľa na školení bakalárskych a diplomových prác a rovnako tiež na ich oponovaní. Je členom skúšobných komisií pre štátne a rigorózne skúšky na TU, Právnickej fakulte. Pôsobí ako člen Komisie pre štúdium TU, PF a ako študijný poradca a člen Rady študijných poradcov TU, PF.

JUDr. Štefan Zeman, PhD. sa vo svojej vedeckej činnosti osobitne zameriava na trestné právo hmotné a kriminológiu. Venuje sa predovšetkým problematike trestnoprávnej ochrany ľudskej dôstojnosti, najmä ochrane detí pred sexuálnym zneužívaním, resp. problematike obchodovania s ľuďmi, či trestnoprávnym aspektom eutanázie. Na tieto témy publikoval početné vedecké príspevky doma aj v zahraničí, vrátane vedeckých monografií, ktoré majú široký citačný ohlas. Dlhodobo sa venuje taktiež problematike restoratívnej justície s osobitným akcentom na alternatívne tresty, vo viacerých svojich výstupoch sa venuje problematike poškodzovania finančných záujmov Európskej únie. Pre jeho prácu je typický najmä analytický prístup, a snaha o prepájanie trestného práva s kriminologickými poznatkami. Vo svojich vedeckých výstupoch tiež poukazuje na nedostatky našej právnej úpravy s pravidelným formulovaním návrhov *de lege ferenda*.

JUDr. Zeman je členom Expertnej skupiny Rady vlády SR pre vedu a výskum v oblasti prevencie kriminality. Pôsobí ako recenzent vedeckých článkov pre periodiká publikované fakultou - v Ročenke PF TU a v časopisoch SEI a FIE PF TU.

Počas doterajšieho vedeckovýskumného pôsobenia sa JUDr. Zeman podieľal a podieľa na riešení vedeckovýskumných projektov fakulty. Ako člen riešiteľského kolektívu sa podieľal na riešení troch (3) ukončených projektov APVV a štyroch (4) projektov VEGA (dva v riešení a dva ukončené).

Aktívne sa zúčastňuje medzinárodných vedeckých konferencií doma i v zahraničí a podieľa sa na organizovaní vedeckých podujatí katedry a fakulty. Aktívne sa zúčastnil viac ako 30 vedeckých konferencií. Absolvoval päť (5) zahraničných študijných pobytov v súhrne 33 dní. V rokoch 2023, 2024 a 2025 absolvoval tri študijné pobyty na Právnickej fakulte Univerzity v Salerne v Taliansku, v roku 2022 a 2025 na Právnickej fakulte P. Pázmáňa v Budapešti v Maďarsku a v roku 2015 na Právnickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe.

Publikačné výstupy JUDr. Štefana Zemana, PhD. k dátumu podania žiadosti (6. 10. 2025) zahŕňajú široké spektrum publikovaných výstupov, ktoré boli evidované v rámci pracovného pomeru na TU v Trnave, Právnickej fakulte.

JUDr. Zeman pre splnenie kritéria predložil autorstvo jednej (1) monografie (16,4 AH) publikovanej v zahraničnom vydavateľstve Leges Praha a spoluautorstvo jednej (1) monografie s autorským podielom 8,25 AH publikovanej v domácom vydavateľstve TYPI SAV. Ďalej predložil spoluautorstvo jednej (1) vysokoškolskej učebnice publikovanej v zahraničnom vydavateľstve s rozsahom spoluautorstva 6,8 AH a autorstvo troch (3) kapitol vo vysokoškolskej učebnici publikovanej v zahraničnom vydavateľstve. JUDr. Zeman publikoval ďalších 52 vedeckých prác publikovaných v domácich (11) a zahraničných (6) časopisoch, vo vedeckých zborníkoch a monografiách (35). Je autorom piatich (5) odborných prác.

Pre splnenie kritéria v časti kvalitatívne kritéria publikačnej tvorivej činnosti v súlade s Metodikou na vyhodnocovanie Štandardov SAAVŠ a Zásadami PF TU pre hodnotenie úrovne výstupov tvorivej činnosti uchádzač predložil štyri (4) výstupy zaradené do kategórie „A+“ špičková medzinárodná úroveň a 51 výstupov spĺňa podmienku výstupov s autorským podielom najmenej 50%.

JUDr. Štefan Zeman, PhD. k dátumu podania žiadosti (6. 10. 2025) zaznamenal 63 ohlasov, z toho 23 ohlasov v zahraničných publikáciách.

Rada odboru HIK trestné právo na svojom zasadnutí dňa 10. 11. 2025 prijala uznesenie, ktorým konštatovala, že uchádzač JUDr. Štefan Zeman, PhD. spĺňa kritériá odboru HIK Trestné právo pre udelenie vedecko-pedagogického titulu docent v odbore právo na TU v Trnave, Právnickej fakulte a navrhla dekanke fakulty žiadosť prijať a pokračovať v habilitačnom konaní. „Zápisnica z 10. 11. 2025 z Rady pre odbor habilitačného a inauguračného konania Trestné právo“ je súčasťou habilitačného spisu.

Habilitačná komisia na svojom online pracovnom zasadnutí dňa 3. 12. 2025 preskúmala splnenie kritérií uchádzačom, vypracovala stanovisko habilitačnej komisie a analýzu plnenia kritérií fakulty uchádzačom, ktoré sú súčasťou habilitačného spisu. Habilitačná komisia prijala nasledujúci záver:

„Habilitačná komisia po preskúmaní žiadosti a príloh predložených uchádzačom a na základe toho, že uchádzač splnil požiadavky a Kritériá na získanie vedecko-pedagogického titulu „docent“ Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty, odporúča predsedníčke Vedeckej rady Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty pokračovať v habilitačnom konaní JUDr. Štefana Zemana, PhD. v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Trestné právo, v jeho rámci uskutočniť habilitačnú prednášku, obhajobu habilitačnej práce a predložiť príslušné návrhy z habilitačného konania na zasadnutie Vedeckej rady Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty.“

Záver:

Habilitačná komisia rozšírená o oponentov habilitačnej práce konštatuje, že doterajšie pedagogické, vedeckovýskumné a ďalšie odborné aktivity ako aj publikačné výstupy JUDr. Štefana Zemana, PhD. v plnom rozsahu spĺňajú všetky požiadavky a kritériá kladené na habilitačné konanie na Trnavskej univerzite v Trnave, Právnickej fakulte. Komisia konštatuje, že uchádzač svojimi vedeckými prácami vytvoril v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Trestné právo ucelené vedecké dielo a svojim pôsobením je uznávanou vedeckou osobnosťou v odbore právo so zameraním na trestné právo.

TAJNÉ HLASOVANIE O NÁVRHU¹:

Počet prítomných členov habilitačnej komisie: 6

Počet prítomných oponentov habilitačnej práce: 3

Počet vydaných hlasovacích lístkov: 6

Počet platných hlasovacích lístkov: 6

Hlasovanie o návrhu: súhlasím: 6

nesúhlasím: 0

zdržal sa: 0

¹ Habilitačná komisia rozšírená o oponentov habilitačnej práce sa v zmysle čl. 11 ods. 4 a 5 predpisu č. 10/2025 „Zásady habilitačného konania a inauguračného konania na TU“ o návrhu uzniesla na tajnom hlasovaní prostredníctvom hlasovacích lístkov.

Návrh habilitačnej komisie:

Habilitačná komisia na základe zhodnotenia predložených dokladov, prehľadu splnených kritérií fakulty, odborného posúdenia úrovne prednesenej habilitačnej prednášky, oponentských posudkov a výsledku obhajoby habilitačnej práce a po zhodnotení pedagogickej, vedeckej, publikačnej a inej odbornej činnosti uchádzača **odporúča** Vedeckej rade Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty **udelit'** uchádzačovi **JUDr. Štefanovi Zemanovi, PhD.** vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore habilitačného konania a inauguračného konania **Trestné právo.**

V Trnave 6. februára 2026

Habilitačná komisia:

Predseda:

prof. JUDr. Ivan Šimovček, CSc.bol prítomný.....

Členovia:

prof. JUDr. Sergej Romža, PhD.bol prítomný.....

prof. JUDr. Peter Polák, PhD.bol prítomný.....

Oponenti habilitačnej práce:

prof. JUDr. Ing. Adrián Jalč, PhD.bol prítomný.....

prof. JUDr. Jozef Čentěš, DrSc.bol prítomný.....

prof. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.bol prítomný.....